

บทคัดย่อ

ชื่อภาคินพนธ์ : ภาพลักษณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของผู้ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชน

ชื่อผู้เขียน : นายมูหะมัด เจาะเอาะ

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปีการศึกษา : 2544

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในทัศนะของผู้ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชน
2. เพื่อศึกษาความขัดแย้งในภาพลักษณ์ของตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 กับภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

โดยผู้ศึกษาและผู้ช่วยการศึกษาค้นคว้า ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้สัมภาษณ์ผู้ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในตำบลที่ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ในวันประชุมประจำเดือน จำนวน 55 คน และได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน ในพื้นที่เดียวกัน กับกลุ่มตัวอย่างผู้ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยผู้ศึกษาและผู้ช่วยได้สัมภาษณ์ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 135 คน เพื่อรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองจะมีจำนวนทั้งสิ้น 190

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผู้ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จากตำบลที่ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 55 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่เดียวกันจำนวน 135 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 190 ตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า

กลุ่มตัวอย่างด้านผู้ดำรงตำแหน่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ. พ.ศ.

(2)

2537 ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 41-50 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพรับจ้าง และพบว่า อายุ การศึกษา อาชีพ จะไม่มีอิทธิพลต่อความแตกต่างกันในภารกิจ ตาม พ.ร.บ. 2457 กับ พ.ร.บ. 2537 แต่อย่างไร

ด้านความสนใจลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อทัศนคติในภารกิจกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตาม พ.ร.บ. พ.ศ. 2457 กับองค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ. พ.ศ. 2537

ด้านจะมีทัศนคติต่อภารกิจระหว่างตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตาม พ.ร.บ. 2457 กับ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ. พ.ศ. 2537 จะมีทัศนคติต่อภารกิจด้านการปกครอง การบริการ และการรักษาความสงบเรียบร้อย คือ ภารกิจในตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตาม พ.ร.บ. พ.ศ. 2457 และมีทัศนคติต่อภารกิจด้านการพัฒนา คือภารกิจในตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ. พ.ศ. 2537 และพบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีทัศนคติต่อภารกิจระหว่างตำแหน่งที่แตกต่างกัน ตาม พ.ร.บ. 2457 กับ พ.ร.บ. 2537 ในภารกิจด้านการปกครอง การบริการ และการรักษาความสงบเรียบร้อย และจะมีทัศนคติต่อภารกิจระหว่างตำแหน่งไม่แตกต่างกัน ด้านการพัฒนา สิ่งเหล่านี้คือภาพลักษณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตาม พ.ร.บ. 2457 ในทัศนะของผู้ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ ระหว่าง 41-50 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพรับจ้าง และพบว่า อายุ จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติที่แตกต่างกันในภารกิจ ตาม พ.ร.บ. 2457 และ พ.ร.บ. 2537 ระดับการศึกษา จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติที่แตกต่างกันในภารกิจตาม พ.ร.บ. 2457 แต่จะไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติที่แตกต่างกันในภารกิจตาม พ.ร.บ. 2537 ด้านอาชีพ จะไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติที่แตกต่างกันในภารกิจ ตาม พ.ร.บ. 2457 และ พ.ร.บ. 2537

ด้านความสนใจจะสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติว่าขอพิจารณาดูก่อน แต่พบว่า ความสนใจจะสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่แตกต่างกันจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติในภารกิจกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตาม พ.ร.บ. พ.ศ. 2457 แต่จะไม่มีผลต่อทัศนคติในภารกิจองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ร.บ. 2537

ด้านทัศนคติต่อภารกิจ พบว่า จะมีทัศนคติต่อภารกิจกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตาม พ.ร.บ. 2457 ด้านการปกครอง การรักษาความสงบเรียบร้อย และด้านการพัฒนา และจะมีทัศนคติต่อภารกิจองค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ. 2537 ด้านการบริการ และพบว่า ประชาชนจะมีทัศนคติต่อ

(3)

ภารกิจที่แตกต่างกันระหว่างตำแหน่ง ตาม พ.ร.บ. 2457 กับ พ.ร.บ. 2537 ในภารกิจด้านการปกครอง การรักษาความสงบเรียบร้อย และการพัฒนา และไม่แตกต่างกันระหว่างตำแหน่งในภารกิจ ด้านบริการเหล่านี้ คือ ภาพลักษณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน

ด้านองค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคตกลุ่มตัวอย่างทราบแล้วว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ได้ดำรงตำแหน่งสมาชิก อบต. อีกแล้ว ต้องการสมาชิก อบต. ที่มีการศึกษาและตั้งใจทำงาน เห็นด้วยเมื่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้านลงสมัครรับเลือกตั้ง อบต. แต่มีทัศนคติกับบุคคลที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านส่งและสนับสนุนลงสมัครรับเลือกตั้ง อบต. จะได้รับเลือกตั้งหรือไม่ พบว่า ไม่แน่นอนหรือเหมือนผู้สมัครรายอื่น และต้องการสมาชิก อบต. อายุระหว่าง 35-45 ปี

ข้อเสนอแนะ

เพื่อการสร้างภาพลักษณ์ที่ถูกต้องให้ตรงตามภารกิจที่แท้จริงของตำแหน่งนั้น ๆ รัฐบาลต้องแสดงความชัดเจนว่าต้องการให้มีตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ดำรงคงอยู่ต่อไปอีกหรือไม่ และควรส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง

- เมื่อต้องการให้ตำแหน่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คงอยู่ต่อไป ต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อการกำหนดภารกิจอย่างชัดเจนและต้องส่งเสริมการอบรมเพื่อผู้ การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และต้องกำหนดภารกิจหน่วยราชการอื่นให้ชัดเจนเพื่อมาตรการความ ซ้ำซ้อนในภารกิจเดียวกัน

- เมื่อไม่ต้องการให้มีตำแหน่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ดำรงต่อไป ต้องมีกฎหมายยกเลิก ที่ชัดเจน

- เมื่อรัฐบาลต้องการให้การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วน ตำบลมีความเข้มแข็ง การกระจายงบประมาณ กระจายอำนาจ ต้องชัดเจนและต้องจัดการอบรม ระเบียบกฎหมายการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทบวงมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยหลัก ให้ดำเนินการ กับกลุ่มสมาชิกหรือผู้สนใจศึกษาอย่างต่อเนื่อง ความเข้มแข็งขององค์การส่วนท้องถิ่นมีปรากฏ อย่างแน่นอน